

Roofvogels zijn niet voor de show!

Hanneke Sevink

18 mei jongstleden stond er onverwacht bezoek bij Rob voor de deur. Midden tussen alle drukke veldwerkzaamheden kreeg Rob een lintje uitgereikt van de heer van Schelven, de loco-burgemeester van Westerveld, de gemeente waaronder Wapse valt. Zoals het officieel zo mooi heet, had het Hare Majesteit behaagd Rob voor al zijn werkzaamheden voor de Nederlandse roofvogels te benoemen tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau. Niet alleen heeft Rob in meer dan 40 jaar er vele tienduizenden uren veldwerk erop zitten, waarin hij duizenden bomen heeft beklommen om eieren en jongen te meten en te wegen. Vooral ook is hij de grote stimulator van het roofvogelonderzoek in het hele land. Met in 1993 de publicatie van de *Ecologische Atlas van de Nederlandse Roofvogels* en in 1997 de verschijning van de *Handleiding veldonderzoek Roofvogels* heeft Rob velen enthousiast gemaakt voor het roofvogelonderzoek en hen tegelijkertijd van de benodigde informatie voorzien om dat onderzoek wetenschappelijk verantwoord te kunnen uitvoeren. De resultaten hiervan zijn sinds 1993 te lezen in *De Takkeling* waarvoor hij al die jaren (tot 2003 samen met Maria) heeft zorg gedragen. Het lintje is daarmee ook een blijk van waardering voor de vele vrijwilligers die de WRN kent en hun inzet, enthousiasme en toewijding. Gefeliciteerd Rob!



Roofvogels in het wild, die zelf hun leven kunnen invullen, kunnen kiezen wanneer ze willen jagen, rusten, slapen. Roofvogels die zelf een partner kunnen kiezen, een nest kunnen bouwen, kunnen baltsen en zich kunnen voortplanten. Roofvogels vrij in de natuur: het mooiste wat er is. Voor veel roofvogels is dat echter niet het geval daar zij bij mensen in gevangenschap leven. Deze vogels zijn veroordeeld tot een leven met weinig tot geen bewegingsvrijheid; van natuurlijk gedrag kan geen sprake zijn. Regelmatig worden we gebeld door leden die melding doen van een roofvogel

in zo'n situatie en die zich daar zorgen over maken. Op dit moment is daar niets tegen te doen, maar de WRN probeert samen met de Kerkuilenwerkgroep, STONE, Werkgroep Slechtvalk, Vogelbescherming Nederland, Vogelbescherming Vlaanderen en de Dierenbescherming hier verandering in te brengen. Het streven is onder andere het publiek duidelijk te maken dat roofvogels wilde dieren zijn, die in vrijheid horen te leven. Het hebben van een persoonlijke band met een roofvogel, zoals Harry Potter dat had met de sneeuwuil Hedwig, lijkt misschien een aantrekkelijk idee en is voor velen de reden om een roofvogel of uil te kopen. Zo'n relatie is echter een idylle, een romantisch ideaal, en in de praktijk betekent een roofvogel als huisdier voor de vogel in kwestie een leven in gevangenschap onder dieronvriendelijke omstandigheden. En een uil die je post ophaalt... Forget it!

Roofvogel- en uilenshows zijn gemakzuchtige oplossingen voor mensen die een evenement willen opleuken (waaronder natuurbeschermingsorganisaties, die beter zouden moeten weten) en voor mensen die roofvogels op een presenteerblaadje aangeboden willen krijgen. Voor de roofvogels of uilen in kwestie betekent het echter beroving van vrijheid, en dat ook nog eens onder dieronvriendelijke omstandigheden. Bovendien nodigen deze manifestaties uit tot impulsaankopen: een uiltje of roofvogel gaat mee terug naar huis voor een leven in gevangenschap. Zolang dit wettelijk is toegestaan, en helaas is dat het geval, kunnen we daar weinig aan doen (anders dan mensen ervan overtuigen dat roofvogels in het wild thuishoren, waar ze hun eigen keuzes kunnen maken). Verder streven we ernaar, in samenwerking met bovenvermelde organisaties, in ieder geval de richtlijnen voor het kweken van, handelen in, en houden van roofvogels en uilen zodanig te laten aanscherpen dat het voor velen een ondoenlijke opgave wordt.

Ondertussen vordert het broedseizoen flink. Op het moment dat deze Takkeling op de mat valt, zullen veel havik-, kiekendief-, buizerd- en valkenjongen het nest al hebben verlaten. 2009 lijkt de muizeneters niet veel goeds te hebben gebracht. Overal doen verhalen de ronde over de lage aantallen broeders, de kleine legfels, in ontwikkeling achterblijvende pullen, sterfte op nesten.... Hoe zwaar het was zal duidelijk worden als aan het einde van het seizoen de stand van zaken wordt opgemaakt. Vooralsnog genieten we van het veldwerk: een Ekster die een Boomvalk van haar nest probeert te verjagen door op de nestrand heen en weer te springen (waarneming van Martine van der Kaa), een vosje dat zich onbewust van gevaar heen en weer dreunt in de buurt van een buizerdnest waarvan de jongen worden geringd (Helen Goote), een Gooise havikvrouw die bij het verdedigen van haar nest al van twee klimmers de pet heeft ingepikt (Harry de Rooij en Fons Langenkamp). Fons zag zijn pet hoog in een andere boom hangen en klom naar boven om hem terug te halen. De andere pet is in het bos verdwenen.

Veel leesplezier met deze Takkeling, waarin onder andere een intrigerend verhaal over hoe Wespdierven leven (vergelijk de keuzes die deze vogels maakten eens met een bestaan in gevangenschap, wat een verschil). De glans van het bestaan gepersonifieerd in een vogel die dagelijks honderden beslissingen moet nemen om te overleven en zich voort te planten. Geweldig!



Roofvogels bekijken kan ook zonder naar roofvogelshows te gaan, namelijk in het veld. Dat kost wat meer moeite, soms zelfs om de verrekijker omhoog te houden zoals Puck hier laat zien bij het kijken naar een haviksnest in Het Gooi (Helen Goote). Maar het laat de roofvogel zijn vrijheid. Roofvogels zijn er niet voor om mensen een leuk dagje te bezorgen.